

Parkskolan i Ludvika kommun
social.utbildning@ludvika.se

Rektor Agneta Carlsson-Byström
agneta.carlsson.bystrom@ludvika.se

Beslut

2013-04-12
Dnr 400-2011:6489

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i
samhällsorienterande ämnen för årskurserna
7-9 i Parkskolan i Ludvika kommun

Inledning

I detta beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat. Vidare ges en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. För en utförligare beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar i sin helhet se bilaga 1, *Rapport efter kvalitetsgranskning av Samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 vid Parkskolan, Grängesberg, i Ludvika kommun*.

Sammanfattande bedömning

Granskningen av SO-undervisningen vid Parkskolan visar att det genomgående råder en positiv atmosfär på de observerade lektionerna. Lärarna tilltalar eleverna på ett positivt sätt, visar värme och empati, bemöter eleverna med respekt samt lyssnar på vad eleverna har att säga. De observerade lektionerna präglas av en trygg studiemiljö även om elever uppfattar att det inte alltid råder studiero. Lektionsobservationer visar dock på generellt svaga sidor avseende allmändidaktiska kvaliteter.

Granskningen visar att det finns en stor kunskap hos lärarna om eleverna och deras förutsättningar för att lyckas med sina studier. Lektionsobservationer visar dock att lärarna inte har utvecklat en undervisning som i tillräckligt hög grad bygger på att eleverna har olika förutsättningar och behov i sitt lärande. Vid lektionsobservationerna arbetar alla elever i klassrummet med samma uppgifter och lektionerna är i sitt upplägg ganska likartade oavsett ämne och lärare. Anpassningar av undervisningen förekommer men består oftast av att elever får andra uppgifter som både är mer utmanande och enklare. Eleverna kan arbeta med dessa i klassrummet men sitter oftast i ett intilliggande gruppum. Även om anpassningar görs i olika utsträckning finns det elever som är i behov av särskilt stöd. Det särskilda stödet har inte alltid tagit sin utgångspunkt utifrån den enskilde individens speciella behov som en utredning ska visa. Åtgärdsprogrammen är generella och omfattar inte heller specifika stödbehov inom SO-ämnena. Därmed blir det svårt att sätta in adekvata och utvärderingsbara åtgärder. Åtgärdsprogrammen behöver spegla de kunskapskrav och de ämnesspecifika förmågor som eleverna ska uppnå och utveckla inom SO-ämnena.

Granskningen visar att lärarnas planering som Skolinspektionen tagit del av och som ligger till grund för undervisningen innehåller och omfattar SO-ämnenas centrala innehåll. I planeringen uttrycks också vikten av att eleverna får utveckla de ämnesspecifika förmågorna. De exempel på ämnesspecifika förmågor som mestadels kommer till uttryck under de observerade lektionerna och som eleverna ska träna på, handlar mest om ord och begrepp som är cen-

trala och ämnesspecifika. Lektioner som präglas av att lärarna tydligt styr lektionsinnehållet mot diskussion, argumentation, reflektion och analys förekommer inte under de observerade lektionerna. Observationerna har dock visat att elever får möjligheter att mer spontant diskutera och reflektera över innehåll och arbetsuppgifter tillsammans med sin bänkkamrat för att träna dessa förmågor.

Granskningen visar också att användningen av olika läromedel och datorer behöver utvecklas för att eleverna ska ges tillgång till olika källor i syfte att granska och värdera uppgifter i ett källkritiskt perspektiv. Dessutom ger användningen av olika läromedel och framför allt datorer en variation i arbetet och elever kan känna sig mer motiverade till de uppgifter de ska göra. Främjandet av datorer eller andra hjälpmedel kan också underlätta för elever med behov av kompensatoriska hjälpmedel så att de inte känner sig utpekade i undervisningssituationen.

Granskningen visar vidare att SO-lärarnas undervisning behöver utvecklas för få till stånd en större samordning av ämnesområden och en mer ämnesövergripande undervisning, där eleverna ges en möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. I dag sker detta framför allt i något av SO-ämnena och svenska. I detta utvecklingsarbete behöver även skolledningen inkluderas för att ge lärarna organisatoriska förutsättningar att planera och genomföra en sådan undervisning.

Granskningen visar att lärarna följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå med skriftliga omdömen i samtliga SO-ämnena. På skolnivå finns en sammanställning över betygen i SO-ämnena och lärare tillsammans med rektor har en god bild av hur eleverna lyckas. Däremot saknas en övergripande och systematisk utvärdering av SO-ämnena som ger ett underlag till hur undervisningen behöver planeras och utvecklas för att ge alla elever förutsättningar att ta del av undervisningen och lyckas i sina studier.

Eleverna har hittills fått ett sammanfattande betyg i SO-ämnena. Slutbetygen, enligt Skolverkets statistik, för årskurs 9 vårterminen 2012 visar att drygt 95 procent av eleverna nådde målen i samtliga SO-ämnena. Pojkarna når i större utsträckning målen än flickorna (96,4/94,8 procent). Skolans egen redovisning av satta betyg i årskurs 8 vårterminen 2012, visar att två elever inte uppnått betyget E i samtliga SO-ämnena utan fick betyget F i vardera två av de fyra SO-ämnena. Ingen elev i årskurs 8 tilldelades betyget A i något av de fyra SO-ämnena.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Undervisningen i SO-ämnena visar att *individanpassning, stöd och utmaningar* behöver utvecklas på skolan. I detta syfte behöver undervisningsformerna bli mer varierade och bygga på olika lärstilar samt ta tillvara på den kunskap och erfarenhet som eleverna har. Elever i behov av särskilt stöd behöver tidigt identifieras och utredas så att eventuella åtgärdsprogram kan utarbetas och elever få det stöd de behöver. Utarbetade åtgärdsprogram måste ha en tydlig koppling till kunskapskraven och de ämnesspecifika förmågorna i SO-ämnena (3 kap. 3, 8 och 9 §§ skollagen, Lgr 11.1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper samt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Undervisningen i SO-ämnena behöver mer medvetet och tydligt bygga på de olika ämnesspecifika förmågorna som eleverna förväntas utveckla. Lärarna behöver också i detta arbete ge eleverna tillgång till mer differentierade läromedel dit användandet av IT-verktyg hör (Lgr 11.3 Kursplaner).
- Skolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att utvärdera och analysera kunskapsresultaten och undervisningen i SO-ämnena på grupp och skolnivå (4 kap. 4 § skollagen).

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 12 oktober 2013 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange gärna tidplan och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till *Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm*, eller via e-post, till *skolinspektionen@skolinspektionen.se*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr: 400-2011:6489) i de handlingar som sänds in.

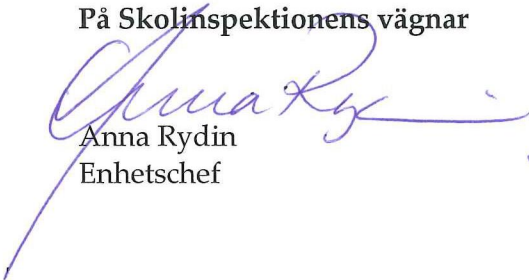
2013-04-12

4 (4)

Dnr 400-2011:6489

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Lotta Hedén, utredare Johan Dahl samt avdelningsjuristen Charlotte Fagher deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ann-Kathrin Hedberg
Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1	Skolinspektionens rapport utifrån kvalitetsgranskning av samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 i Parkskolan i Ludvika kommun
Bilaga 2	Observationsschema
Bilaga 3	Resultatsammanställning elevenkät